

פרשת שבוע – מטות – סדר חתימת במדבר

חטא הזנות בשיטים (מדיו) והשלכותיו:

- מעשה זמרי והפסבייות של משה (כה)
- הצו למשה לצרור את המדינים (סוף כה)
  - הצו לפקוד את בני ישראל (למלחמה ולנחלה) – בנות צלפחד (כו-כז)
  - הצו למשה למות ומינויו של יהושע (כז)
  - התמיד והמוספים (כח-כט)
  - נדרים (ל)
- הצו למשה לנקום את נקמת המדיינים ואחר תיאסף אל עמך (לא)

נחלות וסיכום המסעות:

- בני גד ובני ראובן (הברית עם יהושע וראשי המטות) (לב)
- סיכום מסעי בני ישראל (לג)
- הצו לרשת את הארץ על פי ראשי המטות (לד)
- ערי הלוויים (לה)
- השלמת מעשה בנות צלפחד (לו)

1. צו את בני ישראל - מה אמור למעלה יפקוד ה'. אמר לו הקב"ה עד שאתה מצוני על בני צוה את בני עלי. משל לבת מלך שהיתה נפטרת מן העולם והיתה מפקדת לבעלה על בניה וכו' כדאיתא בספרי (רש"י כח, ב – על פי הספרי)

2. עולת תמיד לדרתיכם - יעשה ככה בבואם אל ארץ כנען. כי לא הקריבו עולות רק חמשים יום במדבר סיני. וזהו עולת תמיד העשויה בהר סיני. כי המשכן הושם בתחתית ההר בקצה המחנה. כי מעורבים היו השבטים. כי באחד לחדש השני החלו לדעת מספר כל שבט ושבט לעשותם דגלים ואחר שנסעו דרך שלשת ימים מהר סיני. היה הארון נוסע בתוך המחנות. וכן היה חונה בתוך המחנות. ועל דרך הסברא לא הקריבו ישראל עולות וזבחים רק בסיני לבדו (ראב"ע שמות כט, מב)

3. ובאה הפרשה הזאת בכאן, מפני שהזכיר נדרי גבוה לבד מנדריכם ונדבותיכם לעולותיכם ולמנחותיכם ולנסכיכם ולשלמיכם (לעיל כט לט), אמר עוד, מלבד אלה הנדרים הזכרים יש עוד נדרי הדיוט וככל היוצא מפיו של אדם חייב לקיים ולעשות כל אשר אסר על נפשו, ובכולן לא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לו (רמב"ן ל,ב)

4. וידבר משה אל ראשי המטות - נשאלתי ביוניוב בכרך לושרון לפי הפשט היכן מצינו שום פרשה שמתחלת כן שלא נאמר למעלה וידבר ה' אל משה לאמר איש כי ידור וגו'. והיאך מתחלת הפרשה כדבורו של משה שאין מפורש לו מפי הגבורה. וזה תשובתי. למעלה כתיב אלה תעשו לה' במועדיכם לבד מגדריכם ונדבותיכם שאתם צריכין להביא באחד משלש רגלים משום בל תאחר כמפורש במסכת ר"ה הלך משה ודבר אל ראשי המטות שהם שופטים להורות לישראל הלי נדרים ואמר להם הקב"ה צוה לי שיקרבו נדריהם ונדבותם ברגל פן יאחרו נדריהם לפיכך איש כי ידור נדר לה' קרבן. או השבע שבועה. לענות נפשו (רשב"ם)

5. ראשי המטות - חלק כבוד לנשיאים ללמדם תחלה ואחר כך לכל בני ישראל [...] ומה ראה לאומרה כאן למד שהפרת נדרים ביחיד מומחה ואם אין יחיד מומחה מפר בשלשה הדיוטות (ב"ב קכ) או יכול שלא אמר משה פרשה זו אלא לנשיאים בלבד נאמר כאן זה הדבר ונאמר בשחוטאי חוץ (ויקרא יז) זה הדבר מה להלן נאמרה לאהרן ולבניו ולכל בני ישראל שנא' דבר אל אהרן וגו' אף זו נאמרה לכולן (רש"י ל,ב)

6. כתיב וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל תלה הפרשה בראשי המטות שיהו מתירין להן את נדריהן (חגיגה פ"א ה"ח)

7. והיה רגיל בנדריים מאד מאד, שכמה פעמים כשבא היום קבל עליו בנדר כל סדר העבודה שהיה רוצה לעשות באותו היום, ואחר כך אף על פי שהיה קשה עליו מאד היה מוכרח לעשות מחמת הנדר. וכן עשה כמה וכמה פעמים (יח). וכן בכל מיני גדרים וסיגים של פרישות מאיזה תאוה ומאיזה מדה היה רגיל הרבה בנדריים כמה וכמה פעמים. וכמה וכמה פעמים נשבע על איזה דברים בנקיטת חפץ (יט) כדי שיהיה חזק לפרש מאותו הדבר שהיה רוצה לפרש עצמו (שבחי הר"ן, טו)

